

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume

<https://ad-astra.ro> ♦ office@ad-astra.ro

Șos. Nicolae Titulescu, Nr.155, Bl.21C, Sc.C, Ap.98S1,

București ♦ CIF: 14905018 din 26/09/2002

Către: Ministerul Educației și Cercetării

Domnului Profesor Daniel David, Ministrul Educației și Cercetării

12 noiembrie, 2025

Stimate Domnule Ministru,

Sistemul național de Cercetare-Dezvoltare-Inovare (CDI) traversează o perioadă critică, caracterizată prin performanță scăzută și impredictibilitate sistemică. Conform **Raportului QX al Ministerului Educației și Cercetării (2025)**: *„Performanța sistemului național de CDI în a genera cunoaștere și inovație este una scăzută. România, a șasea țară a Uniunii Europene ca mărime a populației, produce prea puțină cunoaștere, iar din cunoașterea produsă derivă prea puțină inovație, valoare economică și impact societal.”*

Raportul evidențiază și alte disfuncționalități structurale majore:

- Finanțare insuficientă și fragmentată, fără corelare între priorități, infrastructuri și resurse umane;
- Absența unui cadru predictibil al finanțării și a unui calendar stabil pentru competițiile de proiecte, ceea ce afectează coerența și planificarea cercetării;
- Subfinanțarea resursei umane, cu salarii necompetitive și lipsa unui sistem sustenabil de carieră pentru tinerii cercetători;
- Participare scăzută la programele internaționale, în special Horizon Europe, unde

România atrage sub 0,3% din totalul finanțărilor europene. Deși legea prevede explicit atingerea pragului de 1% din PIB pentru cercetare și dezvoltare, această prevedere a fost prorogată anual de guvernele succesive, fără stabilirea unui mecanism obligatoriu de creștere progresivă. În ciuda angajamentelor repetate incluse în programele de guvernare anterioare, majoritatea promisiunilor privind reforma substanțială a cercetării și creșterea finanțării nu au fost respectate.

Ministrul MEC, prof. Daniel David, a afirmat public că *„nu vom mai proroga prevederea legală privind alocarea a 1% din PIB pentru cercetare”*, ceea ce oferă o oportunitate reală de schimbare. Pentru ca această intenție să devină efectivă, este esențială adoptarea unui calendar clar, mecanisme de finanțare flexibile și standarde minime de transparență.

În acest context, **Asociația Ad Astra propune următorul set de măsuri concrete** menite să asigure stabilitatea și reformarea sistemului național de CDI, și **solicită Ministerului Educației și Cercetării, precum și Parlamentului României**, să analizeze și să susțină implementarea lor în cel mai scurt timp.

1. Calendar legal de convergență spre 1% din PIB pentru CDI (2026–2030)

Adoptarea prin lege sau ordonanță de urgență a unui calendar anual obligatoriu (+0,15–0,2% PIB/an) până la atingerea pragului de 1% în 2030 – după modelul mecanismului utilizat pentru Apărare (2% din PIB). Calendarul anual de creștere trebuie corelat cu Legea bugetului de stat și cu Hotărârea de Guvern prevăzută la art. 53 din OG 57/2002, care stabilește proiecția bugetară multianuală a Planului Național CDI, document care, deși prevăzut de lege, nu a fost adoptat până în prezent. Această măsură ar transforma angajamentul legal într-un instrument predictibil și verificabil, nu într-o promisiune amânată.

2. Linie bugetară pentru microgranturi rolling (25.000–50.000 EUR)

Instituirea unei linii bugetare dedicate microgranturilor cu apel continuu, destinate finanțării consumabilelor, echipamentelor mici și mobilităților interne. Evaluare simplificată (maxim 30 zile), transparentă și digitalizare, cu criterii obiective și fără conflicte de interese. Finanțarea se poate asigura prin realocarea fondurilor neutilizate din linii bugetare inactive, oferind impact imediat asupra cercetării active. Implementarea acestei linii de microgranturi necesită introducerea unui program sau subprogram dedicat în cadrul Planului Național CDI, prin Hotărâre de Guvern, pentru a asigura conformitatea legală și funcționalitatea mecanismului de realocare.

3. Standard minim pentru competițiile naționale 2026

- Calendar public fix pe 24 luni (apel - evaluare - contractare);
- Prima etapă de evaluare anonimă, limitată la 5 pagini, cu evaluatori exclusiv internaționali;
- Publicarea listei evaluatorilor (fără asocierea la proiecte) după încheierea apelului.

Acest set de standarde poate fi aplicat fără costuri suplimentare, dar ar spori semnificativ încrederea, transparența și calitatea procesului de selecție.

4. Monitorizare anuală a progresului și raportare publică independentă

Ad Astra se angajează să monitorizeze, pe baza datelor publice furnizate de MEC și ANC, progresul către ținta de 1% din PIB, respectarea calendarului competițional și implementarea recomandărilor PSF. Organizația va publica anual o evaluare independentă privind stadiul finanțării și predictibilității sistemului de cercetare, contribuind astfel la o cultură a transparenței și responsabilității publice.

În concluzie, aceste propuneri nu presupun creșteri bugetare imediate, ci o reformă de structură și de predictibilitate, cu efecte rapide asupra moralului, performanței și sustenabilității sistemului de cercetare din România. Asociația Ad Astra își exprimă disponibilitatea de a contribui, prin dialog formal și expertiză independentă, la implementarea acestor măsuri.